

Aan de gemeenteraad

RAADSVOORSTEL

GR Regionale Uitvoeringsdienst Zuid -Limburg (ODZL)

Ontwerpbegroting 2026 - meerjarenraming 2027-2029

KORTE SAMENVATTING

GR Omgevingsdienst Zuid -Limburg (ODZL).

In de Omgevingswet is vastgelegd dat de gemeenten en provincies specifieke milieutaken op het gebied van de vergunningverlening en het toezicht hierop, dienen te laten uitvoeren door een Omgevingsdienst. Deze taken zijn vastgelegd in de Omgevingswet en worden aangeduid als de "basistaken". De gemeente Eijsden-Margraten (hierna: E-M) is daarom een wettelijk verplichte deelnemer van de GR ODZL.

De jaarrekening 2024 van de OD Zuid-Limburg geeft een positief resultaat.

Bezuinigingen Ravijnjaar 2026

In het kader van het ravijnjaar heeft het bestuur van de ODZL besloten eenmalig € 3 miljoen te bezuinigen.

Bij de laatste voorschotnota 2024 is een korting van 25% toegepast (1.1 miljoen). De resterende bezuiniging is verwerkt in het positief resultaat 2024 en komt overeen met een bezuiniging van 5% gedurende drie jaar.

Voorlopige jaarrekening 2024.

Het totale werkprogramma 2024 voor Eijsden-Margraten bedroeg € 159.401.

De jaarrekening van de ODZL geeft een positief resultaat van € 1.757.775.

Voorstel van het dagelijks bestuur (hierna: DB) van de ODZL is, om dit positieve resultaat te verdelen onder de deelnemers naar rato van de omzet van de deelnemers. Voor de gemeente E-M zou dit € 16.643 zijn.

Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

De kosten ODZL stijgen in 2026 met € 1,3 miljoen ten opzichte van 2025. Deze stijging is als gevolg van loonindexatie, innovatie en ontwikkeling, bedrijfsvoering robuustheid en overige materiele posten. Voor Eijsden-Margraten stijgt het budget tot € 522.526. Voor ca. 50% bestaande uit kosten voor bodemtaken. Gezien het feit dat de kosten voor de bodemtaken volgens ons te hoog zijn ingeschat (resultaten 2024 en het niet nodig zijn van bestemmingsreserve bodem) wordt middels een zienswijze verzocht de kosten hiervoor met 30% (ca. € 75.000) te reduceren voor 2026 en met terugwerkende kracht ook voor 2025.

TOELICHTING

AANLEIDING

Van de ODZL hebben we de volgende stukken ontvangen:

17 maart 2024: - Jaarverslag en jaarrekening 2024;
- Ontwerpbegroting 2026, meerjarenbegroting 2027-2029.

Tevens is verzocht de jaarrekening 2024 aan de Raad ter kennisname voor te leggen.

Ten aanzien van de ontwerpbegroting 2026 wordt verzocht een zienswijze in te dienen vóór 10 juni 2025.

MOTIVERING

1 Bezuiniging ODZL in verband met het ravijnjaar:

Naar aanleiding van het verzoek van de deelnemer waaronder ook Eijsden-Margraten, om bezuinigingen door te voeren in het kader van het aankomende ravijnjaar, heeft het bestuur van de ODZL de volgende besluiten genomen:

- De laatste voorschotnota's 2024 zijn 25% verlaagd, waardoor de deelnemers een voordeel hebben gehad van € 1,1 miljoen en de baten werkprogramma's eenzelfde bedrag lager zijn dan begroot;
- Door (vervroegde) vrijval van SPUK-subsidies zijn deze € 1,4 miljoen hoger dan de begroting;
- De bestemmingsreserves bodemtaken en nieuwe basistaken te laten vrijvallen ter grootte van €600.000.

Voorgaande betekent dat eenmalig ca € 3 miljoen wordt bezuinigd. Dit komt overeen met een bezuiniging van 5% gedurende drie jaar.

Deze bezuinigingen zijn verwerkt in het resultaat 2024.

De bezuiniging komt met name tot stand door eerder opgebouwde tegoeden en is dan ook niet als een bezuiniging op de begroting aan te merken. De korting van 25% is mogelijk doordat een begrotingsoverschot aanwezig is. De bestemmingsreserves voor bodem en nieuwe basistaken is tot stand gekomen door het begrotingsoverschot van 2023 niet uit te keren. De SPUK-gelden zijn afkomstig van een uitkering door het Rijk. Dit betekent feitelijk dat een verlaging van de gemeentelijke bijdrage niet plaatsvindt. Hiertoe hebben wij en andere deelnemers de ODZL in het kader van het ravijnjaar opgeroepen in 2024.

2 Voorlopige jaarrekening 2024

De begrote kosten voor de uitvoering van het werkprogramma 2024 bedroegen € 163.613. Gelet op het positieve resultaat in 2024 is, in het kader van het ravijnjaar, bij het voorschot op de laatste voorschotnota een korting van 25% toegepast. Hierdoor waren de totale kosten in 2024 voor E-M € 153.329.

Alle afgesproken taken uit het werkprogramma zijn uitgevoerd binnen de gestelde normen. Verder zijn buiten de basistaken een aantal specialistische adviezen gevraagd op het gebied van onder andere externe veiligheid, geluid en bodem. De extra bestede uren (ca 400) zijn niet apart gefactureerd en zijn verrekend met de kosten van het basisdeel van het werkprogramma.

Er waren in 2024 geen zaken in E-M die speciale aandacht vroegen of waar een afwijking van de bestaande procedures noodzakelijk was.

De voorlopige jaarrekening 2024 van de ODZL wordt voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de accountant bij de vaststelling van de jaarrekening door het AB (2 april 2025).

De jaarrekening laat een positief resultaat zien mede veroorzaakt door de eenmalige bezuinigingen in het kader van het ravijnjaar. Enerzijds waren de kosten € 0,4 miljoen lager, anderzijds waren de baten € 0,9 miljoen hoger waardoor het saldo lag op € 1.307.384.

Het voorstel ten aanzien van de resultaatbestemming 2024, is:

- de noodzakelijke verhoging van het weerstandvermogen met	-€ 159.695;
- de bestemmingsreserve nieuwe bodemtaken te laten vrijvallen	+€ 300.000;
- de bestemmingsreserve "nieuwe basistaken" in 2024 te laten vrijvallen	+€ 300.000.;
- de bestemmingsreserve juridische kosten te laten vrijvallen	+ € 10.000

Na verwerking van de voorstellen is het te verdelen resultaat € 1.757.775.

Na goedkeuring van de jaarrekening ontvangt de gemeente Eijsden-Margraten hiervan € 16.643,00.

1. Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Robuustheid Omgevingsdiensten

In het kader van de versterking van het VTH-stelsel de robuustheid zijn in 2023 landelijke robuustheidscriteria, kritische prestatie-indicatoren (kpi's) en randvoorwaarden geformuleerd. De ODZL heeft in 2024 een PvA opgesteld om per 1 april 2026 te voldoen aan de robuustheidscriteria. Op basis van de voortgangsrapportage die in december is verstuurd heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat als reactie hierop aangegeven dat zij inschatten dat de ODZL per 1 april 2026 robuust zal zijn (zie bijlagen 5 en 6).

Ontwerpbegroting 2026

Zoals aangegeven in de kaderbrief 2026 van december 2024 zijn de ontwikkelingen bewust beleidsarm gehouden. De begroting 2026 is in grote lijnen de voorzetting op de begroting 2025 die vooral in het teken staat van het voldoen aan de robuustheidscriteria.

In maart 2025 heeft de Provincie Limburg besloten om de taken door de ODZL te intensiveren. Hiermee is een bedrag gemoeid van ca. 2,8 miljoen. Hierdoor wordt de ondergrens in het kader van de robuustheid versterkt. Dit heeft verder geen gevolgen voor de overige deelnemers.

De begroting 2026 stijgt met € 1,3 miljoen ten opzichte van de begroting 2025:

- € 0,8 miljoen loonindexatie conform cao en de Septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor overheidssalarissen;
- € 0,4 miljoen tijdelijke uitbreiding met 3,0 fte voor maatwerk CO₂ Chemelot, die geheel wordt gesubsidieerd;
- € 0,2 miljoen voor Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel verplichte budgetpost voor innovatie- en ontwikkeling ad 1% van de begroting;
- € 0,1 miljoen voor resterende ingroei fte Bedrijfsvoering Robuustheid;
- € 0,2 miljoen overige mutaties in materiële posten;
- -/- € 0,4 miljoen tijdelijke kosten voor inhuur omzetting van inrichtingen naar MBA's, die niet meer van toepassing zijn in 2026.

Gehanteerde indexpercentage

In de begroting 2025 is de cao-tabel van 1-1-2024 gehanteerd. Per 1-10-2024 is een cao-indexatie van gemiddeld 1,25% geweest. Hierbij leiden (af rondings-)verschillen per loonschaal tot een marginaal verschil. Voor 2026 is de prijsindex gebruikt van de Septembercirculaire 2024 van het Gemeentefonds voor overheidssalarissen ad 3,8%. In totaal komt de gehanteerde loonindexatie uit op ca. 5,05%.

De inkomsten van de ODZL bestaan nagenoeg uit de bijdragen van de deelnemers. Door de stijging van de kosten stijgen de tarieven als volgt tot:

Zeër complex € 140

Complex € 123

Gemiddeld € 111

Eenvoudig € 99

De tarieven worden bepaald door de totale kosten te verdelen door de productieve uren van de uitvoerende functies. De aanduidingen eenvoudig, gemiddeld, complex en zeer complex staan voor het soort taak die wordt uitgevoerd hetgeen is opgenomen in de Productcatalogus van de ODZL.

Toekomstige ontwikkelingen

In de begroting worden diverse ontwikkelingen beschreven die invloed hebben op de werkwijze en de taken die de ODZL uitvoert. Hierbij moet men denken aan onder andere: een vergrootte maatschappelijke aandacht voor milieuvraagstukken, technologische ontwikkelingen zoals AI, Energietransitie, CO₂ -reductie, Zeer zorgwekkende stoffen (o.a. asbest, PFAS).

Voor alsnog zijn deze ontwikkelingen niet financieel vertaald. Eerst wordt onderzocht of de veranderingen in het takenpakket binnen de bestaande financiële kaders kunnen worden gerealiseerd, rekening houdend met het financiële 'ravijnjaar' 2026 van de deelnemers.

Gevolgen ontwerpbegroting 2026 voor Eijsden-Margraten

Voor E-M betekent het voorgaande dat de bijdrage voor 2026 begroot is op € 522.526.

Het grootste deel van de gemeentelijk bijdrage voor E-M bestaat uit de kosten voor de bodemtaken (in 2025 € 252.520). Reeds meerdere malen is door ons aangegeven dat de ingeschatte kosten hiervoor veel te hoog zijn. Dat dit mogelijk juist is blijkt uit het feit dat de bestemmingsreserve voor de bodemtaken in 2024 van € 300.000 niet noodzakelijk was gebleken. In 2024 zijn voor E-M 112 bodemzaken in ontvangst, waaronder 1 adviesaanvraag, 60 informatieplichten en 37 meldingen. De ODZL geeft aan dat dit te wijten is aan aanloopproblemen met de start van de Omgevingswet en dat dit in 2025 zal bijdraaien. Echter een herberekening van de kosten voor de bodemtaken achten wij op zijn plaats als de resultaten van 2025 bekend zijn. Hierop vooruitlopend, gezien de resultaten van 2024 en de eerste drie maanden van 2025 (40 zaken), is het dan ook voorstelbaar om de reductie van de kosten van de bodemtaken voor 2026 van 30% (€ 75.000) door te voeren en dit ook met terugwerkende kracht door te voeren voor de begroting 2025.

Zienswijze

Gelet op het bovenstaande wordt geadviseerd om als zienswijze naar aanleiding van de ontwerpbegroting 2026 in te dienen, dat de raad niet kan instemmen, omdat:

- De voorgestelde bezuiniging in het kader van het ravijnjaar feitelijk géén begrotingsbezuiniging is maar een uitkering van een begrotingsoverschot. Het verzoek van de gemeente Eijsden-Margraten van 6 september 2024 om een structurele verlaging van de gemeentelijke bijdrage door te voeren is niet tot stand gekomen. De gemeentelijke bijdrage stijgt daarentegen wederom. Derhalve roepen wij de ODZL nogmaals op om een structurele begrotingsbezuiniging door te voeren.
- Een herberekening van de kosten voor de bodemtaken dient plaats te vinden als de resultaten van 2025 bekend zijn. Hierop vooruitlopend wordt dan ook verzocht, gezien de resultaten van 2024, de eerste drie maanden van 2025 en het feit dat de bestemmingsreserve voor de bodemtaken in 2024 niet nodig bleek, de kosten van de bodemtaken voor Eijsden-Margraten voor 2026 met 30% te verminderen en dit ook met terugwerkende kracht door te voeren voor de begroting 2025.

RELATIE MET BESTAAND BELEID EN STRATEGISCHE VISIE / INTEGRALITEIT

Op 2 juli 2013 is de dienstverleningsovereenkomst met de ODZL door het college vastgesteld voor de uitvoering van het basistakenpakket.

Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden en op 1 juli 2017 het gewijzigde Besluit Omgevingsrecht. Hierin is bepaald dat bepaalde taken op het gebied van milieu door de ODZL moeten worden uitgevoerd.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. In artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit is bepaald welke werkzaamheden door de ODZL moeten worden uitgevoerd. De basistaken zijn hierbij vastgelegd in bijlage VI van het Omgevingsbesluit.

In de Programmabegroting 2025-2028 is in Paragraaf 6 "Verbonden partijen" de ODZL opgenomen.

PROCES VAN BURGERPARTICIPATIE

n.v.t.

FINANCIËLE ASPECTEN

1. Voorlopige jaarrekening 2024

Voor 2024 heeft de ODZL een positief resultaat van € 1.757.775. Het voorstel is om dit resultaat, naar rato van omzet uit te keren aan de deelnemers. Indien dit voorstel wordt aangenomen, tijdens het AB van 2 april 2025, dan is het positief resultaat voor E-M € 16.643.

2. Ontwerpbegroting 2026

In de ontwerpbegroting 2026 heeft E-M € 513.982 gereserveerd voor de uitvoering van de taken door de GR ODZL. Als gevolg van de vereiste taken en ontwikkelingen op de te komen tot een robuuste ODZL, de indexering van de lonen, nemen de investeringen van de ODZL in 2026 toe met € 1,3 miljoen. Deze kosten worden op basis van de taken verdeeld over de deelnemers. Voor E-M betekent dit dat de begroting 2026 stijgt tot € 522.526. Het tekort van in de ontwerpbegroting 2026 E-M bedraagt € 8.544 en zal worden meegenomen in de begroting 2026-2029.

UITVOERING EN EVALUATIE

Voor 2026 zal een nieuw werkprogramma worden opgesteld gebaseerd op de nu vastgestelde uitgangspunten. Hierin zullen alle wijzigingen in het kader van de Omgevingswet worden meegenomen. Begin 2026 zal de voorlopige jaarrekening 2025 worden voorgelegd.

GEVOLGEN VOOR DE NATUUR

De missie van de ODZL is het werken samen met de partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Door de activiteiten van de ODZL in het kader van de vergunningverlening en toezicht op naleving van milieuregels worden nadelige gevolgen voor de natuur zoveel als mogelijk voorkomen.

Het college van Eijdsden-Margraten

De secretaris,

De voorzitter,

Drs. J.M.F. Kool

Mr. A.P. Krijnen

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Dialoogvergadering Samenleving;

BESLUIT

Als zienswijze over de ontwerpbegroting 2026 kenbaar te maken aan de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL), dat de raad hiermee niet kan instemmen, omdat:

- De voorgestelde bezuiniging in het kader van het ravijnjaar feitelijk géén begrotingsbezuiniging is maar een uitkering van een begrotingsoverschot. Het verzoek van de gemeente Eijsden-Margraten van 6 september 2024 om een structurele verlaging van de gemeentelijke bijdrage door te voeren is niet tot stand gekomen. De gemeentelijke bijdrage stijgt daarentegen wederom. Derhalve roepen wij de ODZL nogmaals op om een structurele begrotingsbezuiniging door te voeren.
- Een herberekening van de kosten voor de bodemtaken dient plaats te vinden als de resultaten van 2025 bekend zijn. Hierop vooruitlopend wordt dan ook verzocht, gezien de resultaten van 2024, de eerste drie maanden van 2025 en het feit dat de bestemmingsreserve voor de bodemtaken in 2024 niet nodig bleek, de kosten van de bodemtaken in het werkprogramma van de gemeente Eijsden-Margraten voor 2026 met 30% te verminderen en dit ook met terugwerkende kracht door te voeren voor de begroting 2025.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 mei 2025.

De griffier

De voorzitter

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet

Mr. A.P. Krijnen